

ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: Πραγμάτωση, καινοτομίες και επιδραστικότητα του θεσμού

Βασιλική Ζεπάτου
εκπ. ΠΕ 79.01
Μουσικού Σχολείου Αλίου

1^η Διαδικτυακή Συνάντηση της υπό ίδρυση Ομάδας Εργασίας για τα Μουσικά Σχολεία
Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.)

«Μουσικά Σχολεία: ο ρόλος τους στην κοινωνία και τη
δημόσια μουσική εκπαίδευση της Ελλάδας»

Σάββατο 17 Απριλίου 2021, ώρα 18.00

«Σβήνοντας ένα κομμάτι από το παρελθόν είναι σαν να σβήνεις και ένα αντίστοιχο κομμάτι από το μέλλον.»

Γεώργιος Σεφέρης

1. Εισαγωγή (α)

1824: «Σχέδιον Περί της Κοινής Παιδείας του Έθνους»

«Περίληψη των πορισμάτων ειδικής επιτροπής Βουλευτών, όπως δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «Ο Φίλος του Νόμου» μετά την υποβολή τους στο Βουλευτικό Σώμα και την έγκρισή τους απ' αυτό

- ▶ Τρία είδη σχολείων να συστηθώσιν εις την Ελληνικήν επικράτειαν δια την ευτυχή πρόοδον του φωτισμού και την εκείθεν ευδαιμονίαν του γένους.
- ▶ Το πρώτον είδος να εμπεριλαμβάνη τα σχολεία δια την προκαταρκτικήν και δημώδη αγωγήν, δια της οποίας ο μαθητής να διδάσκεται μόνον το να διαβάζη, γράφη και λογαριάζη.
- ▶ Το δεύτερον να εμπεριλαμβάνη τα λύκεια, των οποίων η σύστασις να γένη εις την πρωτεύουσαν εκάστης επαρχίας ή κόν των σημαντικώτερων. Εις αυτά να διδάσκεται ο μαθητής μ' όλην την απαιτούμενην γραμματοκριτικήν εντέλειαν την προπατορικήν μας γλώσσαν, να σπουδάζη την λατινικήν και γαλλικήν, και να ακροάζεται στοιχειώδη μαθήματα των επιστημών και της φιλοσοφίας.
- ▶ Το τρίτον και τελευταίον, να συστηθή έν τουλάχιστον Πανεπιστήμιον εις την Ελλάδα, εμπεριλαμβάνον τους τέσσαρας μεγάλους κλάδους της επιστημονικής παιδείας, ήγουν της θεολογίας, φιλοσοφίας, νομικής και ιατρικής, όπου σπουδάζωσιν όσοι προτετελεσμένοι εις τα λύκεια θέλουν να τελειοποιηθώσιν εις τινα επιστήμην και να την μάθωσιν ως επάγγελμα.
- ▶ Άλλ' επειδή τοιούτον σχέδιον δεν είναι του παρόντος καιρού να βαλθή εις πράξιν καθ' όλην την έκτασίν του η επιτροπή περιορίζεται εις μόνον το πρώτον είδος το οποίον κοινώς ονομαζόμενον αλληλοδιδασκαλία είναι αναγκαιότατον και κοινωφελέστατον εις την Ελλάδα, και εν ταύτω ολιγοδάπανον δια την επικράτειαν, και ανέξοδον δια τον μαθητήν. [...]» (Δημαράς, 2007:10-11)

1. Εισαγωγή (Β)

1824: «Ίδρυση Ιονίου Ακαδημίας»

- ▶ «Η Ιόνιος Ακαδημία υπήρξε το πρώτο νεώτερο ελληνικό πανεπιστήμιο και κόσμησε την Κέρκυρα επί 40 χρόνια από το 1824 μέχρι το 1864, δηλαδή μέχρι την Ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα.
- ▶ Η ίδρυση του Πανεπιστημίου υπήρξε έμπνευση, αλλά και πραγμάτωση του βρετανού φιλέλληνα Φρειδερίκου Νορθ, κόμητα του Γκίλφορντ,..... Ως «Άρχων της Παιδείας» του Ιονίου Κράτους εξασφάλισε την έγκριση της Βρετανικής Προστασίας για την ίδρυση του Πανεπιστημίου στην Ιθάκη, επεξεργάστηκε τον Οργανισμό και τους κανονισμούς λειτουργίας του με βάση ευρωπαϊκά πρότυπα, [...].
- ▶ Η έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης έγινε αιτία να μεταφερθεί η έδρα του Πανεπιστημίου, που βρισκόταν πλησιέστερα στην επαναστατημένη Ελλάδα, στην Κέρκυρα. Τα επίσημα εγκαίνια της Ιονίου Ακαδημίας έγιναν στις 29 Μαΐου 1824 με πανηγυρικό τρόπο. [...]
- ▶ Η αρχική σύλληψη του ιδρυτή της αλλά και το Νομοθετικό Διάταγμα που καθόριζε τη λειτουργία της προέβλεπαν την ίδρυση τεσσάρων Σχολών: Θεολογικής, Νομικής, Ιατρικής και Φιλοσοφικής. Δεν έγινε όμως δυνατή η λειτουργία και των τεσσάρων Σχολών εξ αρχής. Από την αρχή είχαν υπάρξει όχι μόνο αδιαφορία, αλλά και αντιδράσεις στη δημιουργία του, όχι μόνο από τη βρετανική προστασία, αλλά κυρίως από ισχυρούς εντόπιους παράγοντες που θεωρούσαν ότι η Ακαδημία θα καθιστούσε προσιτή την ανώτερη εκπαίδευση σε ευρύτερες κοινωνικές τάξεις, γεγονός που θα επηρέαζε το μονοπώλιο στην πανεπιστημιακή παιδεία στην Ιταλία που είχαν οι γόνοι των ευγενών οικογενειών και στη συνέχεια την κατάληψη θέσεων και αξιωμάτων. Οι επιφυλάξεις των Βρετανών αφορούσαν όχι μόνο στις μεγάλες δαπάνες που απαιτούσε η πλήρης λειτουργία του Ιδρύματος, αλλά και στο γεγονός πως το Πανεπιστήμιο απευθυνόταν σε όλους τους Έλληνες και όχι μόνο στους Επτανησίους. [...]» (Αγγελομάτη).

1. Εισαγωγή (γ)

Ν.1824/1988, άρθ.16 Ι (ΦΕΚ 296/τ. Α' /30.12.1988)

4271

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 30 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1988	ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 296
-----------------------------	--------------	-----------------------

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1824

Ρύθμιση θεμάτων εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Αποζημίωση εκπαιδευτικών για πρόσθετη απασχόληση

αποδοχών από την επανακατάταξη αυτήν καταβάλλεται από την 1η Ιανουαρίου 1989.

Άρθρο 4

Ενισχυτική διδασκαλία και πρόσθετη διδακτική βοήθεια

1. Καθιερώνεται η ενισχυτική διδασκαλία για τους μαθητές του γυμνασίου και του δημοτικού σχολείου. Ο τρόπος με τον οποίο παρέχεται η ενισχυτική διδασκαλία, οι μορφές αυτής, η οργάνωση και λειτουργία των τμημάτων ενισχυτικής διδασκαλίας, τα προγράμματα διδασκαλίας, ο ορισμός των διδασκόντων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια

1. Εισαγωγή (δ)

Άρθρο 16 Ι'

Γ Αριθ. 3345/2.9.1988 – ΦΕΚ 649/Β/7/9/1988

Ίδρυση και λειτουργία μουσικών σχολείων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη την ανάγκη προσδιορισμού του σκοπού των μουσικών σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθορισμού του περιεχομένου της εκπαίδευσης στα σχολεία αυτά και οργάνωσης γενικά του τρόπου λειτουργίας τους, αποφασίζουμε:

1. Σκοπός των μουσικών σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνασίων και λυκείων) είναι η προετοιμασία και η κατάρτιση των νέων που επιθυμούν να ακολουθήσουν την επαγγελματική κατεύθυνση της μουσικής χωρίς να υστερούν σε γενική παιδεία, αν τελικά επιλέξουν άλλο τομέα επιστημονικής ή επαγγελματικής έκφρασης.

2. Το αναλυτικό πρόγραμμα των μουσικών σχολείων περιλαμβάνει μαθήματα γενικής παιδείας, μαθήματα αισθητικής παιδείας, άσκηση στα εργαστήρια ειδικότητας, καθώς και απογευματινή μελέτη. Η διδασκαλία των μαθημάτων μουσικής και η άσκηση στα εργαστήρια μπορεί να είναι συλλογική ή και εξατομικευμένη.

3. Στα μουσικά γυμνάσια μπορεί να οργανώνονται μαθήματα μουσικής παιδείας προαιρετικής παρακολούθησης για μαθητές δημοτικών

σχολείων για την ανίχνευση των κλίσεων και ενδιαφερόντων στη μουσική.

4. Με απόφαση του υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων συγκροτείται πενταμελής καλλιτεχνική επιτροπή από ειδικούς στους τομείς λειτουργίας των μουσικών σχολείων και αναγνωρισμένου κύρους μουσικοπαιδαγωγούς. Έργο της επιτροπής αυτής είναι η μελέτη των προγραμμάτων διδασκαλίας στα μουσικά σχολεία, η διατύπωση γνώμης για τα γενικότερα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των σχολείων αυτών, εξοπλισμού, στελέχωσης, τρόπου αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών στα μουσικά μαθήματα, καθώς και η γενικότερη εποπτεία και αξιολόγηση της λειτουργίας των σχολείων αυτών. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο πρόεδρος και ο γραμματέας αυτής, ο τρόπος λειτουργίας της, η διάρκεια της θητείας του προέδρου και των μελών της, καθώς και ο τρόπος διοικητικής στήριξης του έργου της.

5. Το διδακτικό προσωπικό των μουσικών σχολείων διακρίνεται σε καθηγητές των γενικών μαθημάτων που έχουν σχέση με τις τέχνες γενικά και τη μουσική ειδικότερα (ειδικές σπουδές ή αναγνωρισμένο καλλιτεχνικό έργο και δράση) και σε καθηγητές μουσικής, απόλυτα εξειδικευμένους στους τομείς της μουσικής.

6. Τα προσόντα, οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια και η διαδικασία μετάθεσης μόνιμων εκπαιδευτικών στα μουσικά σχολεία καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 8 του κεφαλαίου Β' του άρθρου 16 του Ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167).

7. Για την επιλογή και τοποθέτηση διευθυντών και υποδιευθυντών στα μουσικά σχολεία καταρτίζεται ξεχωριστός αξιολογικός πίνακας, στον οποίο εντάσσονται εκπαιδευτικοί που έχουν τα γενικά προσόντα κατά τις ισχύουσες διατάξεις και τα ειδικά προσόντα της παραγράφου 5. Κατά τα λοιπά για την επιλογή και τοποθέτηση διευθυντών και υποδιευθυντών στα μουσικά σχολεία εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις για τους διευθυντές και υποδιευθυντές σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

8. Σε περίπτωση έλλειψης δημόσιων εκπαιδευτικών η διδασκαλία των μαθημάτων μουσικής και η άσκηση στα εργαστήρια ανατίθεται με απόφαση του οικείου νομάρχη, ύστερα από εισήγηση της καλλιτεχνικής επιτροπής και πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, σε ιδιώτες που έχουν εξειδίκευση στους τομείς αυτούς. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να προσλαμβάνονται έκτακτοι συνεργάτες, έλληνες ή αλλοδαποί, για τις ανάγκες λειτουργίας των μουσικών σχολείων. Στους διδάσκοντες ιδιώτες και τους έκτακτους συνεργάτες καταβάλλεται αποζημίωση, η οποία καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση της καλλιτεχνικής επιτροπής.

9. Ίδρύεται από το σχολικό έτος 1988-89 Μουσικό Γυμνάσιο στην Παλλήνη Αττικής, το οποίο θα λειτουργεί πειραματικά για την εφαρμογή πειραματικών προγραμμάτων και πειραματικών μεθόδων διδασκαλίας στον τομέα της αισθητικής παιδείας γενικότερα και της μουσικής ειδικότερα.

10. Ο τεχνικός εξοπλισμός του Μουσικού Γυμνασίου της προηγούμενης παραγράφου σε συμβατικά ευρωπαϊκά και ελληνικά παραδοσιακά μουσικά όργανα και τεχνικά μέσα, η συγκρότηση των εργαστηρίων σύγχρονης τεχνολογίας και η εκπόνηση σχεδίων ειδικών προγραμμάτων στους τομείς μουσικής, ανατίθεται στο Κέντρο Σύγχρονης Μουσικής Έρευνας, το οποίο επιχορηγείται με τα αναγκαία χρηματικά ποσά από τον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων το ανατίθεμένο έργο με την προηγούμενη παράγραφο μπορεί να επεκτείνεται και στα άλλα μουσικά σχολεία της χώρας.

12. Μέχρι την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων για τα ωρολόγια αναλυτικά προγράμματα στα μουσικά σχολεία, τις εγγραφές, μετεγγραφές, φοίτηση, ποινές, χαρακτηρισμό της διαγωγής, τις κάθε είδους εξετάσεις, την αξιολόγηση των μαθητών και τους τίτλους σπουδών για τα σχολεία αυτά, τα αντίστοιχα θέματα ρυθμίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και να κυρωθεί με νόμο.

Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 1988

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΡΟΥΛΑ ΚΑΚΑΜΑΝΑΚΗ.

τέχνες και IΔΕΞΕΣ

ΒΗΜΑ

58 25 Σεπτεμβρίου 1988

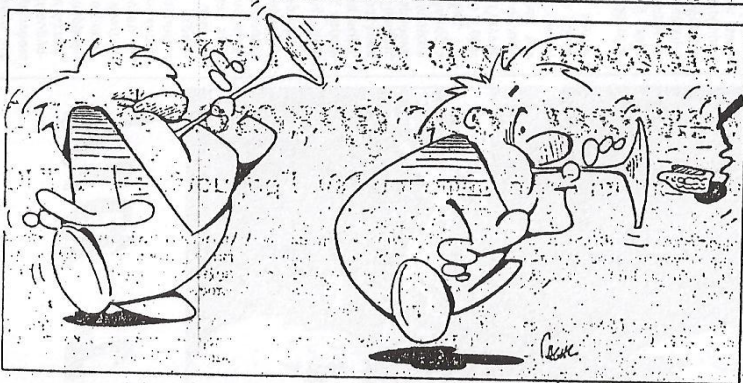
Της Άννας Βλαδιανού

ΜΠΟΡΕΙ η μουσική σαν τέχνη να ανήκει στο υπουργείο Πολιτισμού, αλλά το πρώτο Γυμνάσιο Μουσικής άρχισε να λειτουργεί πριν από λίγες μέρες στην Παλλήνη; και ανήκει στην αρμοδιότητα του υπουργείου Παιδείας.

Λειτουργεί παρά το γεγονός ότι το γνωμοδοτικό όργανο του υπουργείου Παιδείας, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, έχει αποφασίσει την πρόταση ίδρυσής του με ψήφους επτά προς τρεις. Διότι: «...η ίδρυση και λειτουργία παρομοίων γυμνασίων πλήττει καίρια τη βασική αρχή της κοινής παιδείας της δημοκρατικής μας πολιτείας, εφόσον, σε βαθμίδα σχολείου υποχρεωτικής εκπαίδευσης, εισάγεται διαφορετική διαφοροποίηση, που τα αγαθά της δεν είναι δυνατόν με ίδιους όρους να απολαύσουν όλοι, όσοι θέλουν ή όσοι έχουν τις απαραίτητες δεξιότητες, αλλά λόγους στην περιοχή των οποίων θα λειτουργήσουν τα σχολεία αυτά. Εξάλλου, δεν συμβιβάζεται η λειτουργία τέτοιων σχολείων με τις σύγχρονες αντιλήψεις για τη λειτουργία του ατόμου μέσα στο κοινωνικό σύνολο».

Ο κ. Ανδρέας Πλυνιάς, όμως, μονοκοπιδιγενής και πρωτεργάτης του Γυμνασίου Μουσικής, έχει διαφορετική γνώμη: «Η πολιτική βούληση είναι υπέρ των σχολείων. Εξάλλου το σχολείο είναι πειραματικό. Στην πορεία θα διαγνωστούν αδυναμίες και οργανωτικά προβλήματα. Το σχολείο αυτό μπορεί να λειτουργήσει σαν μοντέλο για την ίδρυση άλλων, σε άλλες περιοχές».

Ο νόμος 1566/85 προβλέπει την ίδρυση ειδικών σχολείων (μουσικής, αθλητισμού κ.λπ.), και δίνει

Παρά τις αντιδράσεις, το πρώτο Γυμνάσιο Μουσικής άρχισε ήδη να λειτουργεί στην Παλλήνη με 100 μαθητές

Γυμνάσιο μετά... μουσικής

αυτού λειτουργεί τώρα το Γυμνάσιο στην Παλλήνη. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, όμως, διαμαρτυρείται και ως προς αυτόν: «...ως γνωστόν, δεν είχε ζητηθεί η γνωμοδότηση του Π.Ι. πριν ψηφισθεί ο νόμος...».

Αντιδράσεις, λοιπόν, ήδη υπάρχουν. Και δεν είναι απίθανο να προκύψουν κι άλλες. Τα Ωδεία, άτιμα σε αριθμό και αμφίδουλο ποιότητας τα περισσότερα, έχουν συμφέρον να μη λειτουργήσουν σχολεία. Είναι φυσικό να θέλουν την υπέσθη ανταγωνιστικά, γιατί αν τα Γυμνάσια Μουσικής αυξηθούν και εφόσον αποδειχθεί ότι παράγουν έργο, θα πλήξουν και την ιδιωτική εκπαίδευση. Τα εκατοντάδες Ωδεία τότε θα αμφισβητήσουν τον καινούργιο θεσμό.

Μέχρι στιγμής, όμως, προβάλλουν άγνοια για το θέμα. Η κ. Χαρά Καλομοίρη, Πρόεδρος του Δ.Σ. και Γενική Διευθύντρια του

Εθνικού Ωδείου, μας είπε: «Δεν έχουμε ενημερωθεί για το Μουσικό Γυμνάσιο. Δεν ξέρουμε ποτέ άλλατε τη γνώμη μας για πολλά ζητήματα. Το να γίνει δημόσιο σχολείο μουσικής είναι θετικό θέμα. Δεν το βλέπω, ενώ τουλάχιστον, ανταγωνιστικά. Το θέμα που μένει με απασχολεί είναι αν θα κάνει σωστή δουλειά. Το Μουσικό Λύκειο ήταν κάποτε πρωταρχικό στις θέσεις μας για τη μουσική εκπαίδευση».

Αντίθετα ο Σύλλογος Καθηγητών Ωδείων είναι ενημερωμένος για το θέμα, αλλά όχι συμμετέχων σε οποιαδήποτε απόφαση. Ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Στάθης Καλιανός μας εξήγησε τις θέσεις του: «Το να υπάρχουν δημόσια σχολεία μουσικής, είναι θέμα θετικό, εφόσον κάνουν καλή δουλειά και εφόσον υπάρχει και ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευσης, πανεπιστήμιο δηλαδή. Το πρόβλημα για μας είναι το ερώτημα: η πολιτεία θα ζητήσει καλύτερη τη γνώμη των αρμόδιων φο-

ρέων; Μέχρι στιγμής δεν μας έχουν ρωτήσει τίποτα. Θα θέλαμε να συμμετέχουμε στο πρόγραμμα διδασκίας της, διορισμού καθηγητών, προσόντων καθηγητών. Δικό μας πάγιο αίτημα είναι ο σοδαρός έλεγχος των Ωδείων από το ΥΠ.Π.Ο., που δεν γίνεται ουσιαστικά αλλά επιφανειακά. Επίσης έχουμε σαν αίτημά μας και την αλλαγή της νομοθεσίας των Ωδείων. Ζητάμε την κατάργηση του Βασιλικού Διατάγματος 16 του 1966, που αναστέρεται στην ίδρυση των Ωδείων. Δεν υπάρχει καινούργιος νόμος και αυτός είναι ανασχετικό».

Δεν είναι καινούργιο θέμα η μουσική εκπαίδευση στην Ελλάδα. Το Μουσικό Γυμνάσιο είναι γεγονός, αλλά είναι ένα, και έξω απ' την Αθήνα. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό έχει συντάξει πρόταση ψηφίσματος «για τη διδασκαλία και την προώθηση της μουσικής στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» και έχει

στείλει τις προτάσεις του στα υπουργεία Πολιτισμού, Παιδείας, Πληροφοριών και Αθλητισμού στα κράτη-μέλη της ΕΟΚ. Επιστημονικά, λοιπόν, ότι πρέπει να ενισχυθεί η μουσική εκπαίδευση ιδίως στα σχολεία, με βάση μεταξύ άλλων την αρχή ότι η μουσική εκπαίδευση αποτελεί δικαίωμα του ευρωπαίου πολίτη. Κρίνει ότι πρέπει να υιοθετηθούν, τόσο από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα όσο και από τα μεμονωμένα κράτη-μέλη, μέτρα αποκέντρωσης των πρωτοβουλιών, της δημόσιας χρηματοδότησης και των μουσικών δομών για να εννοηθούν περισσότερο από κεντρικές και λιγότερο ανεπτυγμένες οικονομικά περιφέρειες. Ζητά προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών σε κοινοτικό πλαίσιο εξασφαλίζοντας τη διδασκαλία της μουσικής σε όλα τα σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης και διοργανώνοντας την σε προαιρετική βάση στα υπάρχοντα εκπαιδευτικά στάδια. Ζη-

τά να εξασφαλισθεί το κατ'άλληλο επίπεδο γνώσεων των διδασκόντων, τόσο όσον αφορά την παιδαγωγική όσο και τη σύγχρονη μουσική, ιδίως για εκείνους που θα χρειασθεί να διδάξουν τη μουσική στα σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Η πρόταση, που αποτελείται από 30 άρθρα, αφορά και την προώθηση δημόσιας εκπαίδευσης σε εκδοχές, καραγωγούς δίσκων, οργανωτές συναυλιών και φεστιβάλ.

Το πρώτο Γυμνάσιο Μουσικής έχει χρησιμοποιήσει αρκετά από τα άρθρα αυτά για την ίδρυση του. Η ιδέα ξεκίνησε από τον τότε υπουργό Παιδείας κ. Αντώνη Τρίτση. Ο Μπαλές Αδάμης, ο Στάθης Βασιλειάδης, ο Γιάννης Ιωαννίδης, ο Γιώργος Σισλιάνος, ο Γιάννης Παπαϊωάννου και ο Ανδρέας Πλυνιάς ανταποκρίθηκαν στην πρόταση του υπουργού και σχημάτισαν τον πέρασμένο Ιούλιο επιτροπή, η οποία επεξεργάστηκε τον γενικό χαρακτήρα μιας νέας πρότασης. Τώρα το Γυμνάσιο Μουσικής, που στεγάζεται σε πέριχτα του νέου κτιρίου της Παλλήνης, έχει 100 μαθητές που ανά 25 αποτελούν τα τέσσερα υπάρχοντα τμήματα. Το πρώτο τα μαθήματα είναι τα γενικά μαθήματα εκπαίδευσης, ενώ το επόμενο η ύλη είναι ειδική. Διδάσκεται: ελληνική μουσική, ιστορία τέχνης, χοροδία, βυζαντινή μουσική, λειτουργούν μουσικά εργαστήρια και εργαστήρια σύγχρονης τεχνολογίας.

Το σχολείο λειτουργεί με την ευθύνη καλλιτεχνικής επιτροπής που διασφαλίζει το επίπεδο σπουδών. Μέλη της επιτροπής είναι οι Στάθης Βασιλειάδης, Δημήτρης Καμαριώτης, Βασίλης Ρίζης, Μάριος Μανρωτής, Κατερίνα Βλάχου. Γραμματέας της επιτροπής είναι ο κ. Πλυνιάς.

1. Εισαγωγή (στ)

- **Διαπίστωση:** Ύπαρξη αρχικών αντιδράσεων και δυσκολιών ως προς την ίδρυση των Μουσικών Σχολείων, όπως υπήρχαν κατά την ίδρυση της Ιονίου Ακαδημίας και την υλοποίηση του Σχεδίου Περί της Κοινής Παιδείας του Έθνους.

2. Σύντομη αναδρομή στη δημιουργία του θεσμού των Μουσικών Σχολείων (α)

- ▶ Πρόβλεψη στο Ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167/τ. Α' /30.9.1985), άρθρο 5, παρ. 9 ότι: «...μπορούν να ιδρύονται αθλητικά και μουσικά γυμνάσια σε ορισμένες πόλεις της χώρας.»
- ▶ Προαναγγελία ίδρυσης του θεσμού και συγκρότηση τον Ιούνιο 1987 από τον τότε Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Αντώνη Τρίτση, επιτροπής αποτελούμενης από τους: Μιχάλη Αδάμη, Στέφανο Βασιλειάδη, Γιάννη Ιωαννίδη, Γιώργο Σισιλιάνο, Γιάννη Παπαϊωάννου και Ανδρέα Γλυνιά για την κατάρτιση σχετικής εισηγητικής πρότασης. Ήδη από το 1986, μετά το Ν. 1566/1985, οι προσωπικότητες αυτές είχαν αρχίσει την επεξεργασία μιας ολοκληρωμένης πρότασης για την ευρύτερη μουσική παιδεία του τόπου (Γλυνιάς, 2015).
- ▶ Επιδραστική η πρόταση ψηφίσματος 30 άρθρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου «για τη διδασκαλία και την προώθηση της μουσικής στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα»: ενίσχυση της μουσικής εκπαίδευσης ιδίως στα σχολεία, στη βάση ότι αποτελεί δικαίωμα του ευρωπαίου πολίτη (Βλαβιανού, 1988).
- ▶ Διαμόρφωση 2 προτάσεων για την οργάνωση του Μουσικού Σχολείου:
 - A) Πρόταση «Σχολείου-ορχήστρας» των Ιωαννίδη Γ. και Αδάμη Μ. για τη δημιουργία ενός σχολείου με βάση το Ωδείο Αθηνών με στόχο την εκπαίδευση μουσικών που θα στελεχώσουν τις ορχήστρες και
 - B) Πρόταση για την ίδρυση Γυμνασίου με προσανατολισμό την Αισθητική Αγωγή και ειδίκευση τη Μουσική (Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική - Μουσική Αγωγή) των Παπαϊωάννου Γ., Βασιλειάδη Σ. και Γλυνιά Α. με προοπτική την περαιτέρω εξάπλωση του θεσμού στη χώρα (Γλυνιάς, 2015).

2. Σύντομη αναδρομή στη δημιουργία του θεσμού των Μουσικών Σχολείων (Β)

- ▶ Κατάθεση των δύο προτάσεων στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Πράξεις 56/1988 & 58/1988 Τμ. Β' /θμιας Εκπ/σης Π.Ι.) οι οποίες απερρίφθησαν (Γλυνιάς, 2015).
- ▶ Υλοποίηση Β' πρότασης με την υπ' αριθμ. Γ2 / 3345 / 2.9.1988 Υπουργική Απόφαση (Υ.Α.) «Ίδρυση και λειτουργία Μουσικών Σχολείων»: (ΦΕΚ 649 / τ.Β' /7.9.1988) η οποία κυρώθηκε με το Ν. 1824/1988, άρθ. 16 Ι' (ΦΕΚ 296/τ. Α' /30.12.1988).
- ▶ Ορισμός με την Υ.Α. Γ2/3367/2.9.1988 της 1^{ης} Καλλιτεχνικής Επιτροπής (Κ.Ε.) με θητεία ενός έτους με τα εξής μέλη:
 1. Στέφανος Βασιλειάδης, Μουσικοπαιδαγωγός ως Πρόεδρος
 2. Δημήτρης Καμαρωτός, Συνθέτης,
 3. Βασίλης Ριζιώτης, Συνθέτης,
 4. Μάριος Μαυροειδής, Μουσικοπαιδαγωγός και
 5. Κατερίνα Βλάχου, Μουσικοπαιδαγωγός.

Γραμματέας: Ανδρέας Γλυνιάς, Καθηγητής Μουσικής,

Αναπληρωματικά μέλη: Κατερίνα Βουρνάζου, Ειδική στη διδασκαλία του πιάνου και της μουσικής δωματίου,

Μαρία Θωμά, Ειδική φωνητικής καλλιέργειας και

Χρύσα Αποστολάτου, Διευθύντρια παιδικών-νεανικών χορωδιών.

Μέλη της Κ.Ε. ήταν και διδάσκοντες το 1988-89 στο Πειραματικό Μουσικό Γυμνάσιο Παλλήνης.

3. Ανάπτυξη του θεσμού - ιδρύσεις Μουσικών Σχολείων

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
1988	Παλλήνης	2010	Αθήνας
1989	Ιωαννίνων (πρώην Δολιανών) και Ζακύνθου	2014	Χαλκίδας και Αλεξανδρούπολης
1991	Κέρκυρας, Πατρών και Ρεθύμνου	2017	Καστοριάς, Λιβαδειάς, Ελευσίνας
1992	Ιλίου (πρώην Χαϊδαρίου), Θεσσαλονίκης και Λάρισας	2018	Σάμου
1993	Κομοτηνής, Λευκάδας, Πειραιά, Καλαμάτας και Ρόδου	2019	Λασιθίου και Κεφαλονιάς
1994	Δράμας, Μυτιλήνης, Καρδίτσας και Σερρών		
1996	Αγρινίου, Βαρθολομιού, Γιαννιτσών και Καβάλας		
1997	Βόλου, Ξάνθης, Σιάτιστας και Τρικάλων		
2000	Αλίμου, Λαμίας, Ηρακλείου, Κατερίνης, Σπάρτης και Τρίπολης		
2001	Αμυνταίου και Πτολεμαΐδας		
2005	Χίου		
2006	Κορίνθου		
2009	Άμφισσας, Αργολίδας, Άρτας, Βέροιας, Πρέβεζας και Θερίσου		

4. Καινοτομίες των Μουσικών Σχολείων (α)

Βάσει του ιδρυτικού νόμου, την Υ.Α. Λειτουργίας των Μουσικών Σχολείων, τις Υ.Α. Ωρολογίου και Αναλυτικού Προγράμματος μαθημάτων των Μ.Σ. και το λοιπό κανονιστικό πλαίσιο για τα Μ.Σ. όπως έχει ισχύσει ή εξακολουθεί να ισχύει κατά τα 33 χρόνια του θεσμού διαπιστώνονται οι εξής καινοτομίες:

- ▶ Θεσμός «εμπλουτισμένου» δημόσιου γενικού σχολείου Β΄ /θμιας Εκπ/σης με μαθήματα γενικής παιδείας και πρόσθετο πρόγραμμα μαθημάτων αισθητικής παιδείας με έμφαση στη Μουσική.
- ▶ Εισαγωγή και υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης μορφής προγράμματος μουσικής παιδείας, με ισάξια παροχή σπουδής της θεωρίας και πράξης της δυτικοευρωπαϊκής μουσικής και της ελληνικής μουσικής παράδοσης (βυζαντινής και δημοτικής μουσικής).
- ▶ Εισαγωγή στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα μιας συστηματικής προσέγγισης και συνδυασμένης αντιμετώπισης όλων των εκφάνσεων της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής: βυζαντινής και δημοτικής, φωνητικής και οργανικής, εκκλησιαστικής και κοσμικής και ανάδειξη τοπικών και υπερτοπικών παραδόσεων ρεπερτορίου, χρήσης κλιμάκων, μουσικών οργάνων, οργανοπαιξίματος κλπ.
- ▶ Συγκρότηση προγράμματος μαθημάτων μουσικής παιδείας, που προσφέρει τη δυνατότητα ανάπτυξης πολλαπλών μουσικών δεξιοτήτων από τους μαθητές με ορισμό υποχρεωτικού οργάνου αναφοράς τόσο για την ευρωπαϊκή μουσική (πιάνο) όσο για την ελληνική παραδοσιακή μουσική (ταμπουρά ή άλλο) εκτός από το υποχρεωτικό όργανο επιλογής.
- ▶ Καθορισμός ευρέως φάσματος (42) μουσικών ειδικοτήσεων που συναρτώνται με τη διδασκαλία μουσικών οργάνων και των λοιπών μαθημάτων μουσικής παιδείας [Υ.Α. 135357/Γ7/20-10-2008 (ΦΕΚ 2279/τ. Β΄ /10-11-2008), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει].

4. Καινοτομίες των Μουσικών Σχολείων (Β)

- ▶ Θεσμοθέτηση διαδικασία επιλογής μαθητών για εισαγωγή στην Α΄ τάξη του Μουσικού Γυμνασίου με αξιολόγηση στα θέματα: Ρυθμός, Ακουστική Ικανότητα, Φωνητική Ικανότητα, Διάκριση Ηχοχρωμάτων και προαιρετικά ένα Μουσικό Όργανο (ευρωπαϊκό ή παραδοσιακό) σε επίπεδο αντίστοιχο τουλάχιστον της Κατωτέρας Σχολής [Υ.Α. 20923/Δ2/23-2-2021(ΦΕΚ 878 Β΄)] χωρίς απαίτηση διδαγμένης ύλης έτσι ώστε να μπορούν να συμμετέχει ισότιμα οποιοσδήποτε μαθητής, είτε έχει προηγούμενες μουσικές γνώσεις είτε όχι.
- ▶ Δυνατότητα εισαγωγής, πέραν από την Α΄ τάξη Γυμνασίου, σε κενές θέσεις επόμενων τάξεων Γυμνασίου ή Λυκείου του Μ.Σ. μετά από κατατακτήριες εξετάσεις στην ύλη διδασκόμενων μουσικών μαθημάτων της προηγούμενης τάξης.
- ▶ Θεσμική πρόβλεψη και αξιοποίηση πολλαπλών μορφών διδασκαλίας: διδασκαλία κατά τάξη, ατομική διδασκαλία μουσικών οργάνων, διδασκαλία ομάδων κατά επίπεδα γνώσεων (ξένη γλώσσα, θεωρία και πράξη ευρωπαϊκής μουσικής και ελληνικής παραδοσιακής μουσικής) και διδασκαλία ομάδων (σε εργαστήρια και μουσικά σύνολα) αποτελούμενων από μαθητές διαφόρων τάξεων με συνύπαρξη μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου μαζί.
- ▶ Δημιουργία και εκσυγχρονισμός προγραμμάτων σπουδών (Π.Σ.) για τα μαθήματα μουσικής παιδείας με σύγχρονες παιδαγωγικές αντιλήψεις οργανωμένα στη βάση των curriculum, και μάλιστα σε μαθησιακά αντικείμενα χωρίς προηγούμενο σχετικό πλαίσιο, π.χ. ταμπουράς, μουσικά σύνολα κ.ά. Με βάση τα ισχύοντα Π.Σ. [Υ.Α. 203617/Δ2/11-12-2015 (ΦΕΚ 2858/τ. Β΄/28-12-2015)] δημιουργήθηκαν και Οδηγοί Εκπαιδευτικού για μαθήματα μουσικής παιδείας. <http://www.iep.edu.gr/el/component/k2/content/82-programmata-spoudon-kai-odigoi-gia-ton-ekpaideftiko>
- ▶ Δυνατότητα εξατομικευμένης διδασκαλίας και προόδου, ιδιαίτερα στα μαθήματα μουσικών οργάνων (υποχρεωτικό πιάνο, υποχρεωτικός ταμπουράς και ατομικό όργανο επιλογής), σύμφωνα με θεσμοθετημένα επίπεδα γνώσεων-δεξιοτήτων του Αναλυτικού Προγράμματος.

4. Καινοτομίες των Μουσικών Σχολείων (γ)

- ▶ Ένταξη της προφορικότητας και της αλληλοδιδασκτικής στη μαθησιακή διαδικασία και διδασκαλία της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής στα Μ.Σ. Καταξιωμένους ψάλτες καθώς και οργανοπαίκτες και τραγουδιστές δημοτικής μουσικής βιωματικά μετέδωσαν/μεταδίδουν την τέχνη τους.
- ▶ Δυνατότητα επιλογών και εξατομίκευση των επιλογών των μαθημάτων και μαθησιακών αντικειμένων από τους μαθητές:
 - για τη Β' Ξένη γλώσσα: ανάμεσα σε Γαλλικά ή Γερμανικά ήδη από το πρώτο ωρολόγιο πρόγραμμα του θεσμού: Υ.Α. Γ2/2299/30-5-1989 (ΦΕΚ 453 Β').
 - για το μάθημα «Ατομικό μουσικό όργανο επιλογής»: όργανο ανάμεσα σ' αυτά των 42 αναγνωρισμένων μουσικών ειδικοτήσεων για τα Μουσικά Σχολεία.
 - για τα ειδικά μουσικά μαθήματα επιλογής στο Λύκειο: αρχικά 7 επιλογές στις 3 τάξεις Λυκείου με την Υ.Α. Γ2/1685/2-3-1995 (ΦΕΚ 187/τ. Β' /17-3-1995) «Διδασκαλία μαθημάτων στα Μουσικά Γυμνάσια - Λύκεια».
 - για τα μαθήματα Μουσικών Συνόλων: ανάμεσα στα διάφορα είδη μουσικών συνόλων, που συγκροτούνται στο Μουσικό Σχολείο.
- ▶ Εισαγωγή μαθημάτων Τέχνης με τη διδασκαλία -εκτός των Εικαστικών- και της Ιστορίας της Τέχνης και του Θεάτρου στο Γυμνάσιο ήδη με την Υ.Α. Γ2/2299/30-5-1989 (ΦΕΚ 453 Β') «Διδασκόμενα μαθήματα και ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας στα Μουσικά Γυμνάσια»).
- ▶ Δυνατότητα καλλιέργειας των ψυχοκινητικών δεξιοτήτων όχι μόνο μέσα από τη βιωματική μουσική διδασκαλία και πράξη αλλά και μέσα από τα υπόλοιπα μαθήματα αισθητικής παιδείας (Εικαστικά, Θέατρο και Ιστορία Τέχνης).

4. Καινοτομίες των Μουσικών Σχολείων (δ)

- ▶ Εισαγωγή στο Μουσικό Γυμνάσιο του μαθήματος «Σύγχρονη Μουσική Τεχνολογία» με την 1η Υ.Α. για τη λειτουργία των μουσικών γυμνασίων, την Υ.Α. Γ2/2300/30-5-1989 (ΦΕΚ 453 Β΄), στο πνεύμα του Ν. 1824/1988, άρθρο 16 Ι, παράγραφο 10, όπου ορίζεται η συγκρότηση εργαστηρίων σύγχρονης τεχνολογίας και η εκπόνηση σχεδίων ειδικών προγραμμάτων στους τομείς μουσικής, μάλιστα με τη συμβολή του ΚΣΥΜΕ. Σημειωτέον αυτό πριν την εισαγωγή της Πληροφορικής στα γενικά σχολεία. Επακόλουθη εισαγωγή και άλλων σχετικών μαθημάτων Μουσικής Πληροφορικής, ηχοληψίας κτλ.
- ▶ Πλούσια ανάπτυξη μουσικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, διαθεματικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων πολύτεχνης έκφρασης που αντικαθρεφτίζει τα αυξημένα τυπικά και ουσιαστικά κατ' απόλυτη εξειδίκευση προσόντα των εκπαιδευτικών μαθημάτων γενικής παιδείας και μουσικής παιδείας, βάσει του Ν. 1824/1988, άρθρο 16 Ι και του Π.Δ. 100/1997 (ΦΕΚ 94/τ. Β΄/22.5.1997) άρθρο 8Β. Μάλιστα, μέχρι το 2005 προϋπόθεση ήταν και οι καθηγητές γενικών μαθημάτων να είναι ευαισθητοποιημένοι προς τις τέχνες και τη μουσική.
- ▶ Σύνδεση των ελληνικών παραδοσιακών χορών με την ελληνική παραδοσιακή μουσική, με ορισμό στο ωρολόγιο πρόγραμμα ότι στις Α΄ και Β΄ τάξεις Γυμνασίου η μία ώρα της Φυσικής Αγωγής είναι «Ελληνικοί χοροί» (αρχικά βάσει της υπ' αρ. 72137/Γ7/28.6.2011 Υ.Α., ΦΕΚ 1643/τ. Β΄/21.7.2011).
- ▶ Συμπερίληψη μαθητών προερχόμενων από πιο απομακρυσμένες περιοχές της έδρας του Μ.Σ. με εξασφαλισμένη πρόσβαση και διευκόλυνση παρακολούθησης του μεγαλύτερου ημερήσιου ωραρίου μέσω της δωρεάν μεταφοράς και σίτισης των μαθητών.

4. Καινοτομίες των Μουσικών Σχολείων (ε)

- ▶ Δημιουργία, του προγράμματος μαθημάτων μουσικής παιδείας του Διαπολιτισμικού Δημοτικού Σχολείου Σαπών (2000) και μετά των τμημάτων προαιρετικής μουσικής παιδείας σε Δημοτικά Σχολεία γύρω από τις έδρες των Μουσικών Σχολείων (2000-2004) σε πολλές περιοχές της χώρας (βάση της παραγράφου 3 του άρθρου 16 Ι του Ν. 1824/1988). Παροχή πρόσβασης μαθητών στη μουσική παιδεία που υπό άλλες συνθήκες θα ήταν δύσκολο να πραγματοποιηθεί της δυνατότητας ανάπτυξης της κλίσης και του ενδιαφέροντος τους για τη μουσική που θα τους παρακινούσε να θελήσουν να φοιτήσουν σε Μουσικό Σχολείο.» (Κ.Ε., 2012/10/8).
- ▶ Θέσπιση πτυχίων μουσικής ειδικότητας αποφοίτων Μουσικών Σχολείων [Ν. 2158/1993 (ΦΕΚ 109 Α'), αρθ. 8, παρ. 5] στους τομείς των Θεωρητικών Ευρωπαϊκής Μουσικής (Ειδικό Αρμονίας), της Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής (Βυζαντινής) και των Ελληνικών Παραδοσιακών Οργάνων.
- ▶ Σύνταξη νέων κτιριολογικών προγραμμάτων για τα Μουσικά Σχολεία από το ΥΠ.ΠΑΙ.Θ. και σύνταξη ειδικών προδιαγραφών χώρων (συμβατικές αίθουσες, αίθουσες μουσικών συνόλων, στούντιο ατομικής διδασκαλίας μουσικών οργάνων, αίθουσα συναυλιών κ.ά.), οικοδομικών εργασιών και απαιτήσεων ακουστικής και ηχομόνωσης για τα Μ.Σ. από τον ΚτΥΠ. Α.Ε. (πρώην Ο.Σ.Κ. Α.Ε.) και βάσει αυτών η υλοποίηση νέων σχολικών κτιρίων Μουσικών Σχολείων.
- ▶ Μέριμνα από το ΥΠ.ΠΑΙ.Θ. για προμήθεια εξειδικευμένης υλικοτεχνικής υποδομής στα Μουσικά Σχολεία μέσω ΚτΥΠ. Α.Ε. (πρώην Ο.Σ.Κ. Α.Ε.), Περιφερειών ή Δήμων, δωρητών κ.ά. και παροχή μουσικών οργάνων, αναλογίων και λοιπού βοηθητικού εξοπλισμού, ηχητικού εξοπλισμού, εξοπλισμού και εφαρμογών στούντιου ηχογράφησης και εργαστηρίου μουσικής τεχνολογίας.

5. Επιδραστικότητα των Μουσικών Σχολείων (α)

- ▶ Ο θεσμός και το κανονιστικό πλαίσιο των Μουσικών Σχολείων λειτούργησε αναλογικά ως πρότυπο για την ανάπτυξη του θεσμού των Καλλιτεχνικών Σχολείων (Γυμνασίων - Λυκείων) στη δημόσια Β' /θμια Εκπ/ση, όπως φαίνεται από τη σύγκριση των αντίστοιχων θεσμικών πλαισίων.
- ▶ Οι δύο πυλώνες: ευρωπαϊκή μουσική και ελληνική παραδοσιακή και τα ποικίλα είδη των μουσικών συνόλων φωνητικής και οργανικής μουσικής καθώς και η ατομική διδασκαλία μουσικών οργάνων στα Μουσικά Σχολεία αποτέλεσαν εκπαιδευτικά δεδομένα πάνω στα οποία διαμορφώθηκαν οι κατηγορίες διαγωνιστικής συμμετοχής μαθητών σχολείων -είτε ατομικά είτε συλλογικά- στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Μουσικούς Αγώνες του ΥΠ.ΠΑΙ.Θ. που διεξήχθησαν από το 1995 έως το 2009.
- ▶ Η ανάγκη στέλεχωσης των Μουσικών Σχολείων οδήγησε στη διάρθρωση του διαγωνισμού Μουσικών του ΑΣΕΠ του 2001 έτσι ώστε να περιλαμβάνεται επιπλέον IIIη Θεματική Ενότητα αξιολόγησης των υποψήφιων με ακρόαση ή προφορικά, προκειμένου για να διορισθούν απευθείας σε 124 οργανικές θέσεις Μουσικών Σχολείων ως εκπαιδευτικοί κλάδου ΠΕ16 Μουσικής με Ειδίκευση Μουσικών Δεξιοτήτων (ΠΕ16.02) (ΑΣΕΠ, 2001).
- ▶ Η γεωγραφική εξακτίνωση του θεσμού, η αύξηση των Μουσικών Σχολείων και η ανάγκη στελέχωσης τους για τα μαθήματα μουσικής παιδείας διαμόρφωσε αυξημένη ζήτηση διδασκόντων και νέες απαιτήσεις εξειδικευμένων προσόντων ως προς τις 42 αναγνωρισμένες μουσικές ειδικεύσεις των Μουσικών Σχολείων. Διαμορφώθηκε ειδικό πλαίσιο και εφαρμόστηκαν σχετικές διαδικασίες στελέχωσης από το ΥΠ.ΠΑΙ.Θ. τόσο για μόνιμους εκπαιδευτικούς Μουσικής όσο και για προσωρινούς αναπληρωτές και ωρομισθίους.

5. Επιδραστικότητα των Μουσικών Σχολείων (β)

- ▶ Η ανάγκη στελέχωσης των Μουσικών Σχολείων με εκπαιδευτικούς μουσικών ειδικοτήσεων επηρέασε την επακόλουθη ίδρυση, την εξέλιξη και τη δομή των προγραμμάτων σπουδών των τμημάτων μουσικής των ελληνικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σε κάποιες περιπτώσεις δημιουργήθηκε ή αναθεωρήθηκε το περιεχόμενο σπουδών μουσικής ώστε να λαμβάνεται υπόψη το δεδομένο των Μ.Σ., με σπουδές μουσικών οργάνων και άλλων μουσικών ειδικοτήσεων, περιλαμβανομένων των ελληνικών παραδοσιακών, σε κατευθύνσεις και ειδικότητες (Ζεπάτου, 2014). Χαρακτηριστικά αναφέρουμε το Τμήμα Μουσικών Σπουδών (Τ.Μ.Σ.) Ιονίου Πανεπιστημίου (1992), το πρώην Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής (Τ.Λ.Π.Μ.) του Α.Τ.Ε.Ι. Ηπείρου (1999) (νυν Τ.Μ.Σ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων) και το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου της Μακεδονίας (1998). Επίσης δημιουργήθηκαν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών στις μουσικές ειδικότητες.
- ▶ Η ανάπτυξη των Μουσικών Σχολείων φαίνεται να έχει επηρεάσει τα Ωδεία και τα λοιπά μουσικά εκπαιδευτικά ιδρύματα που διέπονται από το Β.Δ. της 11/11/1957 και το Β.Δ. 16/1966 και εποπτεύονται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Ενδεικτικά αναφέρουμε την επακόλουθη του 1988 ανάπτυξη σε αυτά τμημάτων διδασκαλίας ελληνικών παραδοσιακών οργάνων και παραδοσιακού τραγουδιού και συναφών μουσικών συνόλων.

5. Επιδραστικότητα των Μουσικών Σχολείων (γ)

- ▶ Έχει αναπτυχθεί νέο ερευνητικό πεδίο με αντικείμενο τα Μουσικά Σχολεία με δημοσιευμένες εργασίες στο πλαίσιο διδακτορικών και μεταπτυχιακών σπουδών, σε επιστημονικά περιοδικά, βιβλία, πρακτικά συνεδρίων κ.ά. Συγκροτείται αυξανόμενο σώμα ερευνητικών δεδομένων και ευρημάτων ως προς ποικίλες παραμέτρους που αφορούν τα Μ.Σ. και την επιδραστικότητά τους. Ενδεικτικά, έχουν ερευνηθεί ζητήματα όπως:
 - ο η απήχηση των Μ.Σ. στους μαθητές και στο εκπαιδευτικό προσωπικό αυτών και στην κοινωνία (Κυριαζικίδου, 1998· Ζορμπά, 2006 · Πουλοπούλου, 2019 · Σιάσος, 2019 · Σίμος, 2004 · Σπυροπούλου, 2009) καθώς και η συμπεριφορά και επίδοση των μαθητών (Κολιάδη-Τηλιακού, 2009).
 - ο η διδασκαλία της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής και η προφορικότητα στα Μ.Σ. (Διονυσίου, 2002 · Καψοκαβάδης, 2017) και η συμβολή των Μ.Σ. στο άνοιγμα και στην επέκταση δικτύων παραδοσιακής μουσικής (Kallimoroulou, 2009).
 - ο η μαθησιακή διαδικασία στα μαθήματα μουσικών οργάνων (Ρήτου & Ακογιούνογλου, 2019), μουσικών συνόλων (Βερβέρης, 2017 · Κατσώχη, 2015 · Τζανάκη, 2011) και διασχολικών συνεργασιών (Ζεπάτου και άλλοι, 2019 · Tsimpouri & Koliadi-Tiliakou, 2019) καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων μουσικού αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης (Yeorgouli - Bourzoukou, 2004).
 - ο Έκδοση στην ελεύθερη αγορά νέων μεθόδων διδασκαλίας και εκπαιδευτικού υλικού για τα παραδοσιακά όργανα, θεωρητικά ευρωπαϊκής και παραδοσιακής μουσικής, χορωδία και άλλους μουσικούς τομείς που απευθύνονται, μεταξύ άλλων, στο κοινό των Μουσικών Σχολείων.

6. Πραγμάτωση του σκοπού των Μουσικών Σχολείων (α)

- ▶ *1. Σκοπός των μουσικών σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνασίων και λυκείων) είναι η προετοιμασία και η κατάρτιση των νέων που επιθυμούν να ακολουθήσουν την επαγγελματική κατεύθυνση της μουσικής χωρίς να υστερούν σε γενική παιδεία, αν τελικά επιλέξουν άλλο τομέα επιστημονικής ή επαγγελματικής έκφρασης». (Ν.1824/1988, άρθ.16 Ι)*
- ▶ **Επισημάνσεις:**
 - ✓ η επαγγελματική κατεύθυνση που περιγράφεται στο σκοπό των Μουσικών Σχολείων είναι δυνητική και όχι δεσμευτική επιλογή για τους μελλοντικούς αποφοίτους του Μουσικού Σχολείου.
 - ✓ Ο διατυπωμένος στο Ν. 1824/1988 σκοπός των Μουσικών Σχολείων προσδίδει πολλαπλούς βαθμούς ελευθερίας στους φοιτώντες μαθητές να αναπτύξουν τις προσωπικές τους επιλογές, δεξιότητες και να αποκομίσουν γνώσεις τόσο ως προς τη γενική παιδεία όσο και ως προς τη μουσική και αισθητική παιδεία.
 - ✓ Ο σκοπός και η δυνατότητα εμπλουτισμένης παιδείας των Μ.Σ. προσδίδουν χαρακτήρα στο θεσμό τέτοιο ώστε αυτός να αποτελεί στέρεα επένδυση της Πολιτείας με μακροπρόθεσμα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη, είτε οι απόφοιτοι των Μουσικών Σχολείων ακολουθήσουν επαγγελματικά τη μουσική είτε άλλον τομέα ενδιαφέροντος.
 - ✓ Η θεώρηση της εκπαίδευσης ως συνδεδεμένης με οφέλη που διαχέονται και στα άλλα μέλη της κοινωνίας, δηλαδή με τις θετικές εξωτερικότητες (externities ή external benefits of education), είναι πολύ σημαντική για τις αναλύσεις και τη χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής (Καμαριανός και άλλοι, 2019:30). Τέτοια οφέλη μπορούν να διαπιστωθούν για τα Μουσικά Σχολεία, είτε βραχυπρόθεσμα είτε μακροπρόθεσμα.

6. Πραγμάτωση του σκοπού των Μουσικών Σχολείων (Β)

- ✓ Η φυσιογνωμία των Μ.Σ. συνάδει με τις σύγχρονες εξελίξεις και διεθνείς τάσεις στην έρευνα, στις επιστήμες, στις τέχνες, στην εκπαίδευση, στην αγορά εργασίας, στις παραγωγικές και κοινωνικές διαδικασίες και στο ότι οι συνεργασίες απαιτούν αυξημένες διεπιστημονικές και πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις και σύγχρονες εκδοχές του homo universalis. Η μουσική παιδεία μπορεί να αξιοποιηθεί συνδυαστικά σε πλήθος άλλων πεδίων, όπως στην ψυχολογία, στην ιατρική, στη μουσική τεχνολογία, στην εκπαίδευση, στον τουρισμό κ.ά. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι:
- ❖ Σε διάφορες χώρες υλοποιούνται προγράμματα πτυχιακών σπουδών που συνδυάζουν τη Μουσική με άλλο επιστημονικό αντικείμενο, π.χ. Double Degree: Bachelor of Music/Doctor of Medicine στο Πανεπιστήμιο του Sydney, Αυστραλίας, Dual Degree: Bachelor στη Μουσική και σε άλλον τομέα, όπως Liberal Arts, Engineering κ.ά. στο Northwestern University στις Η.Π.Α., απόκτηση τίτλου σπουδών με τη Μουσική ως κύρια (major) ή δευτερεύουσα (minor) ειδίκευση ή εμπλουτισμένη σπουδή (concentration) σε συνδυασμό με άλλες σπουδές στις επιστήμες του μηχανικού, βιολογίας κ.ά. στο Massachusetts Institute of Technology (M.I.T.) στις Η.Π.Α. Το 75% των νεοεισαγόμενων φοιτητών στο M.I.T. έχουν μουσική κατάρτιση και κάθε χρόνο σχεδόν το 50% των προπτυχιακών φοιτητών στο M.I.T. συμμετέχουν στο μουσικό πρόγραμμα του ιδρύματος (MIT School of Humanities, Arts and Social Sciences, 2015:2,35).
- ✓ Έχει τεκμηριωθεί ότι η μουσική μάθηση αναπτύσσει σειρά μεταφερόμενων δεξιοτήτων (transferable skills) που ενισχύουν άλλες, π.χ. γλωσσικές, μαθηματικές κ.ά. και ότι η ανάπτυξή τους είναι επιθυμητή και ωφέλιμη για ποικίλα επαγγελματικά πεδία.
- ✓ Μία νέα - με διατομεακό και πολυδιάστατο χαρακτήρα - οικονομία του πολιτισμού και της δημιουργίας έχει αναδυθεί (Λαζαρέτου, 2014:53). Τα Μ.Σ. προετοιμάζουν νέους που μπορούν να συμβάλουν σε αυτή.

7. Ζητήματα προστιθέμενης αξίας των Μουσικών Σχολείων (α)

- ▶ Η δημόσια εκπαιδευτική δαπάνη στην Ελλάδα υστερεί συγκριτικά με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με εντονότερη υστέρηση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αποτελεί πρόκληση η αύξηση της δημόσιας επένδυσης στην εκπαίδευση στα προσεχή χρόνια για να συγκλίνει με εκείνη των χωρών της ΕΕ. Απαιτείται μεταφορά δημόσιων πόρων από άλλους τομείς δημόσιας πολιτικής. Το δημογραφικό πρόβλημα και η μείωση του μαθητικού πληθυσμού στα προσεχή χρόνια διευρύνουν τους «βαθμούς ελευθερίας» διαχείρισης της δημόσιας εκπαιδευτικής δαπάνης (Βέττας και άλλοι, 2019:102-104).
- ▶ Μόνιμος διορισμός καθηγητών μουσικής για την κάλυψη των οργανικών κενών για τη διδασκαλία μαθημάτων μουσικής παιδείας των Μουσικών Σχολείων.
- ▶ Κάλυψη μεγαλύτερου ποσοστού λειτουργικών κενών για τα μαθήματα μουσικής παιδείας των Μ.Σ.
- ▶ Ανάπτυξη νέων/επικαιροποίηση υπάρχοντων προγραμμάτων σπουδών μαθημάτων μουσικής παιδείας των Μουσικών Σχολείων - Δημιουργία και ανάπτυξη νέου/επικαιροποίηση υπάρχοντος εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για τους μαθητές και εκπαιδευτικούς των Μουσικών Σχολείων.
- ▶ Προμήθεια μουσικών οργάνων, ειδικού εξοπλισμού και μέσων σύγχρονης τεχνολογίας για τα Μουσικά Σχολεία και αντιμετώπιση προβλημάτων κτιριακής και υλικοτεχνικής υποδομής.
- ▶ Στοχευμένη επιμόρφωση των καθηγητών των Μουσικών Σχολείων και αποζημίωσή τους για συμμετοχή τους στις Επιτροπές Επιλογής μαθητών για εισαγωγή στην Α΄ Γυμνασίου των Μ.Σ.
- ▶ Υποστήριξη καινοτόμων δράσεων, διασχολικών συνεργασιών, εκπαιδευτικών και καλλιτεχνικών προγραμμάτων των Μουσικών Σχολείων.
- ▶ Επαναφορά της Καλλιτεχνικής Επιτροπής στο Ν. 1824/1988, άρθρο 16 Ι΄ ως εξειδικευμένο συλλογικό όργανο στο Υ.ΠΑΙ.Θ. που γνωμοδοτεί στον/στην Υπουργό με πλήρη επαναφορά και επικαιροποίηση των αρμοδιοτήτων της και διοικητική στήριξη. Η Κ.Ε. καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από την Επιστημονική Επιτροπή Μουσικής Παιδείας (αρθ. 205 του Ν. 4610/2019 και αρθ. 60 του Ν. 4692/2020) η οποία γνωμοδοτεί στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

7. Ζητήματα προστιθέμενης αξίας (Β)

- ✓ Η κατάργηση της Κ.Ε. με έδρα την Κεντρική Υπηρεσία, συνεπάγεται την αποκοπή από την πολιτική βούληση και από την αμεσότητα στη λήψη αποφάσεων. Η Κ.Ε. θεσμοθετήθηκε βάσει την παρ. 4 του άρθρου 55 του Ν. 1566/85, αποτελούμενη από μέλη τα οποία, *«λόγω των επιστημονικών γνώσεων ή επιστημονικής κατάρτισης και πείρας» ... «συμβάλλουν στην αποδοτικότερη διεξαγωγή του έργου του υπουργείου με την κατάρτιση εισηγήσεων, μελετών, νομοθετικών ή διοικητικών κειμένων ή τη διενέργεια ερευνών»*.
- ✓ Το απαιτούμενο έργο ως προς τα Μουσικά Σχολεία, δεν πρέπει να υποκαθίσταται με συναφείς αρμοδιότητες άλλων συλλογικών οργάνων γενικότερου χαρακτήρα, ούτε να επιμερίζεται ή να κατακερματίζεται ο κεντρικός, σχεδιαστικός και συντονιστικός ρόλος της Κ.Ε. με την εμπλοκή άλλων αρχών, διότι έτσι δεν εξασφαλίζεται ενιαία, βέλτιστη λειτουργία και ανάπτυξη του θεσμού των Μουσικών Σχολείων. Η ιεράρχηση εξειδικευμένου όργανου σε χαμηλότερη βαθμίδα και η εμπλοκή μη εξειδικευμένου ή λιγότερο ειδικού οργάνου σε ανώτερη βαθμίδα μπορεί να αποδυναμώσει καινοτόμες δομές.
- ✓ Παράλειψη γνώμης ή ανάθεσή της σε λιγότερο εξειδικευμένο όργανο αντιβαίνει την αρχή της χρηστής διοίκησης και την αρχή του δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτές απορρέουν από τις διατάξεις του Συντάγματος (Βουλή των Ελλήνων, 2019) και των νόμων, καθώς δεν θα παρέχεται, ή θα παρέχεται ελλιπώς, η ενημέρωση του αποφασίζοντος οργάνου για την εκτέλεση διοικητικών πράξεων.
- ✓ Επισημαίνεται ότι ενώ καταργήθηκε η Καλλιτεχνική Επιτροπή (51 Μ.Σ. το 2020-21), παραμένουν ως κεντρικά εισηγητικά όργανα στην πολιτική ηγεσία του ΥΠ.ΠΑΙ.Θ. η Διοικούσα Επιτροπή Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων (28 Πρότυπα & 10 Πειραματικά σχολεία Β΄ /θμιας εκπ/σης το 2020-21) βάσει του αρθ. 14 του Ν. 4692/2020, και το Εποπτικό Συμβούλιο Δευτεροβάθμιας Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης (9 Εκκλησιαστικά Γυμνάσια/Λύκεια το 2020-21) βάσει του άρθρου 24 του Ν. 3432/2006, όπως τροποποιήθηκε από το αρθ. 39 του Ν. 3848/2010.

7. Ζητήματα προστιθέμενης αξίας (γ)

Ζητούμενο: ενεργοποίηση ενδιαφερόμενων προσώπων και φορέων, π.χ. Ομάδα Εργασίας για τα Μουσικά Σχολεία στην Ε.Ε.Μ.Ε., για διαμόρφωση προτάσεων και υλοποίηση ενεργειών, δράσεων, ερευνών, καταγραφής και αξιοποίησης πεπραγμένων των Μουσικών Σχολείων κ.ά. που μπορούν να ωφελήσουν το θεσμό των Μουσικών Σχολείων, τους μαθητές και εκπαιδευτικούς αυτών, και κατ' επέκταση τη μουσική εκπαίδευση και την κοινωνία.

ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
GREEK NATIONAL OPERA

2ο ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΟΠΕΡΑΣ

29, 30 ΜΑΡ. 2011
ΘΕΑΤΡΟ ΟΛΥΜΠΙΑ

Ακαδημίας 59-61, Αθήνα
Τ 210 3612 461 | 210 3643 725

συνδιοργάνωση:
ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ
ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΛΙΟΥ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Πελοποννήσου σας προσκαλεί στο **2ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Μουσικών Σχολείων** που συνδιοργανώνει με την Περιφέρεια Πελοποννήσου (Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας) και τους Δήμους Άργους - Μοσχινών, Επιδαύρου, Ερμιονίδας και Ναυπλίου σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ένωση Ινστιτούτων & Κρατικών Μουσικών Σχολείων, το Μουσικό Σχολείο Αργολίδας και την Πανελλήνια Ένωση Σχολικών Σερβούλων, την **Πέμπτη 26 Απριλίου 2018** στο **Αρχαίο Θέατρο Άργους**, την **Παρασκευή 27 Απριλίου 2018** στο **Αρχαίο Στάδιο Επιδαύρου** και το **Σάββατο 28 Απριλίου 2018** στην **πλατεία Συντάγματος στο Ναύπλιο**. **Ωρα έναρξης: 19.00.**

Επίτιμος προσκεκλημένος του Φεστιβάλ θα είναι ο **Γιάννης Σπανός**, Φιλική Συμμετοχή: **Πένν Ξανθή**

Καλλιτεχνική Διεύθυνση: **Μακριντάσης Θεμιστοκλής** (Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ16)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΕΜΠΤΗ 26/4
ΑΡΧΑΙΟ ΣΤΑΔΙΟ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ
ώρα έναρξης 11.30 π.μ.

Μουσικό Σχολείο Πάτρας
Χορωδία & ορχήστρα νεκτών εγχόρδων

Μουσικό Σχολείο Κορίνθου
Χορωδία & μικρά ορχηστρικά σύνολα

Μουσικό Σχολείο Κορίνθου
Σύνολο Εργασιακής χορωδίας Πηνταίου

Μουσικό Σχολείο Αργολίδας
Μπάντα

Μουσικό Σχολείο Καβάλας
Παραδοσιακό σύνολο

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27/4
ΑΡΓΟΣ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ
ώρα έναρξης 10.30

Μουσικό Σχολείο Αργολίδας
Λαϊκό σύνολο

Μουσικό Σχολείο Σπάρτης
Σύνολο ελεύθερης έκφρασης

Μουσικό Σχολείο Αργολίδας
Εργασιακή χορωδία & ορχήστρα

Μουσικό Σχολείο Πάλλης
Σύνολο ακορντεόν

Μουσικό Σχολείο Παλλήνης
Ελληνικό παραδοσιακό σύνολο

ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΡΓΟΥΣ
ώρα έναρξης 19.00 μ.μ.

Μουσικό Σχολείο Τρίπολης
Εργασιακή χορωδία

Μουσικό Σχολείο Τρίπολης
Σύνολο πιεστών

ΝΑΥΠΑΙΟ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ώρα έναρξης 10.30 π.μ.

Μουσικό Σχολείο Αθηνών
Εργασιακή χορωδία α' γυμνασίου

Μουσικό Σχολείο Αθηνών
Σύνολο παραδοσιακής μουσικής

Μουσικό Σχολείο Αθηνών
Συμφωνική ορχήστρα

Μουσικό Σχολείο Αθηνών
Φωνητικό σύνολο

Μουσικό Σχολείο Κατάρνης
Παραδοσιακό σύνολο

ΑΡΧΑΙΟ ΣΤΑΔΙΟ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ
ώρα έναρξης 19.00 μ.μ.

Μουσικό Σχολείο Χίου
Παραδοσιακή ορχήστρα

Μουσικό Σχολείο Πανντοσίων
Παραδοσιακή ορχήστρα και χορωδία

Μουσικό Σχολείο Ιλίου
Ορχήστρα πιεστών

Μουσικό Σχολείο Καλαμάτας
Κιθαριστικό σύνολο

Μουσικό Σχολείο Αργολίδας
Πολυφωνική χορωδία

ΣΑΒΒΑΤΟ 28/4
ΑΡΓΟΣ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ
ώρα έναρξης 11.30

Μουσικό Σχολείο Αργολίδας
Κιθαριστικό σύνολο

Μουσικό Σχολείο Αργολίδας
Παραδοσιακό σύνολο

Μουσικό Σχολείο Βαρβολομίου
Παραδοσιακό σύνολο

Μουσικό Σχολείο Αλίων
Μικρή συμφωνική «Νότος»

ΝΑΥΠΑΙΟ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ώρα έναρξης 11.30 π.μ.

Μουσικό Σχολείο Καλαμάτας
Σύνολο λαϊκής μουσικής

Μουσικό Σχολείο Πειραιά
Σύνολο Πνευστών

Μουσικό Σχολείο Πειραιά
Μικτή χορωδία

Μουσικό Σχολείο Πειραιά
Ποπ ορχήστρα

ΝΑΥΠΑΙΟ, ΝΑΟΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ώρα έναρξης 17.30 μ.μ.

Μουσικό Σχολείο Ιλίου
Βελαντίνη χορωδία

ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΗΣ

ΝΑΥΠΑΙΟ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ώρα έναρξης 19.00 μ.μ.

Μουσικό Σχολείο Βαρβολομίου
Φιλαρμονική μπάντα

Μουσικό Σχολείο Πειραιά
Χορωδία

Μουσικό Σχολείο Χαλκίδας
Εργασιακή χορωδία

Μουσικό Σχολείο Καλαμάτας
Παραδοσιακό σύνολο

Μουσικό Σχολείο Ιλίου
Ορχήστρα πιεστών

Μουσικό Σχολείο Χίου
Παραδοσιακή ορχήστρα

Μουσικό Σχολείο Αργολίδας
Χορωδία & Μπάντα

Οργανισμός:
Μουσικό Σχολείο Πατρών

“Συνάντηση Φιλαρμονικών”
Μουσικά Σχολεία Πατρών & Λευκάδας

“Σύνθεσις”
Κυριακή
6/5/2018

Ωρα: **8:30 μ.μ.**
[εισιρήδες]

είσοδος ελεύθερη
Συνεδριακό Κέντρο
Πανεπιστήμιου Πατρών

8. Επίλογος

- Η ενδελεχής εξέταση των «κομματιών» του παρελθόντος και το βίωμα του παρόντος των Μουσικών Σχολείων μπορούν να μας καθοδηγήσουν στο μέλλον τους, χωρίς να «σβήσουμε κομμάτια» ζωτικής σημασίας.

25 χρόνια Μουσικό Παλλήνης
25 χρόνια Μουσικά σχολεία

V. Kandinski, Yellow, Red, Blue, 1925

Σάββατο, 3 Μαΐου 2014
Έναρξη Εκδηλώσεων 18.00
Κεντρική Εκδήλωση 20.30
Πειραματικό Μουσικό Γυμνάσιο - Λύκειο Παλλήνης
Θέση Μάριζα, Παλλήνη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΟΜΕΑΣ ΒΟΛΟΥ

Μουσικό Σχολείο Αλίμου

ΝΙΚΟΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
ΣΥΝΑΥΛΙΑ - ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Από το Μουσικό Σχολείο Αλίμου
Σε συνεργασία με το Μουσικό Σχολείο Αθénas
Με τη στήριξη της Περιφέρειας Αττικής

Πρώτο ταξίδι έτυχε ναύλος
για το Νότο...

10 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019
ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
Αίθουσα "Αλεξάνδρα Τριάντη"
Ώρα έναρξης 19:00

Θα ακουστούν τραγούδια:
Θάνου Μικρούτσικου | Μορίζας Κωχ | Ξέμπερκων | Πάννη Νικολάου | Μιχάλη Τραυνοδάκη
Γιάννη Σπανού

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΜΕ ΔΕΛΤΙΑ ΕΙΣΟΔΟΥ
Πληροφορίες - Διάθεση δελτίων: www.mousalim.gr, 210 996 3561

— 20 χρόνια —
ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΕΡΡΩΝ
Συναυλία παραδοσιακής μουσικής

εις την πόλιν

Τετάρτη 19/03/2014
ώρα 8:00 μ.μ.
Αίθουσα εκδηλώσεων
Μουσικού Σχολείου Σερρών

Χορηγός: Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Μ.Σ.Σ.

«ταξιδεύουμε
στη θάλασσά μας»

Μια
μουσική
και εικαστική
διαδρομή
στην θάλασσα
του Ελληνικού
Πολιτισμού
από το

ΜΟΥΣΙΚΟ
ΣΧΟΛΕΙΟ
ΒΟΛΟΥ

Θα ακουστούν :

- τραγούδια σε ποίηση των : Ελύτη, Σεφέρη, Καβάφη, Σολωμού
- κείμενα του Φ. Κόντογλου και Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου
- χωρωδικά και ορχηστρικά κομμάτια της Ζακυνθικής μουσικής παράδοσης από το ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Παρασκευή 27 Απριλίου 2012 / 20.30 / αίθουσα εκδηλώσεων του Μουσικού Σχολείου

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ: ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ

Αναφορές

- ▶ Αγγελομάτη, Ε. *Ιστορικό Πανεπιστημίου*. Διαδικτυακό άρθρο στο: <https://ionio.gr/gr/prospective/university-history/> (Τελευταία ανάκτηση 13-3-2021)
- ▶ ΑΣΕΠ. (2001). Προκήρυξη 10/2Π/2001 Διεξαγωγής διαγωνισμού για την κατάρτιση πινάκων διοριστέων εκπαιδευτικών λειτουργών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαιδευσεως του κλάδου ΠΕ 16 Μουσικής. (ΦΕΚ 102/ΑΣΕΠ/12-4-2001). Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.
- ▶ Β.Δ. της 11/11/1957 «Περί κυρώσεως του εσωτερικού κανονισμού του Ωδείου Θεσσαλονίκης». (ΦΕΚ 226/τ.Α΄/11-11-1957). Αθήνα.
- ▶ Β.Δ. 16/1966 «Περί ιδρύσεως ιδιωτικών μουσικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. (ΦΕΚ 7/τ.Α΄/15-1-1966). Αθήνα.
- ▶ Βερβέρης, Α. Η. (2017). *Έμφυλες ιεραρχήσεις και στερεότυπα στη μουσική εκπαίδευση: Αφηγήσεις αγοριών σχετικά με τη συμμετοχή τους σε χορωδίες Μουσικών Σχολείων*. Διδακτορική διατριβή, Τμήμα Μουσικών Σπουδών Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη.
- ▶ Βέττας, Ν., Δημητρόπουλος, Α., Θωμαΐδου, Φ., Danchev, S. (2019). *Εκπαίδευση στην Ελλάδα: Κρίση και εξέλιξη της δημόσιας και ιδιωτικής δαπάνης*. Αθήνα: Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών. http://iobe.gr/docs/research/RES_05_F_14032019_REP.pdf
- ▶ Βλαβιανού, Α. (1988). *Γυμνάσιο ... μετά μουσικής*. Εφημερίδα ΒΗΜΑ, σ. 58, 25.9.1988. Αθήνα: Δ.Ο.Λ.
- ▶ Βουλή των Ελλήνων. (2019). Σύνταγμα της Ελλάδας - όπως αναθεωρήθηκε και με το Ψήφισμα της 25 Νοεμβρίου 2019 της Θ΄ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων. Αθήνα. <https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/> (Τελευταία ανάκτηση 22-3-2021).
- ▶ Γλυνιάς, Α. (2015). *Συνέντευξη σχετικά με την ίδρυση του θεσμού των Μουσικών Σχολείων*. Οπτικοακουστική καταγραφή 23-6-2015. Αρχείο Βασιλικής Ζεπάτου.
- ▶ Δημαράς, Α. (2007). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε, τόμος πρώτος: 1821-1894*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας».
- ▶ Διονυσίου, Ζ. (2002). Προσέγγιση στη διδασκαλία της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής. Μουσική Εκπαίδευση: Ειδική Έκδοση: Πρακτικά του 3ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε. (σ. 154-168). Πρακτικά του Συνεδρίου «Διδασκαλία της Μουσικής. Μοντέλα, Στρατηγικές, Μέθοδοι: Από τη Θεωρία στην Πράξη»; Βόλος, Ελλάς, 28-30 Ιουνίου, 2002. Θεσσαλονίκη: Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.).
- ▶ Ζεπάτου, Β. (2014). Θεσμικά χαρακτηριστικά των Μουσικών Σχολείων της Ελλάδας: Η σημασία τους και η ανίχνευση αντιστοιχιών με διεθνείς και ευρωπαϊκές ατζέντες για την εκπαίδευση στις τέχνες και ειδικότερα στη μουσική. Στο Κ. Κασιμάτη & Μ. Αργυρίου (επιμ.) *Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Τάσεις στην Εκπαίδευση: οι επιρροές τους στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα, Τόμος Β΄* (σ. 157-168). Πρακτικά του 5ου Διεθνούς Συνεδρίου Edu Policies 2014 της ΑΣΠΑΙΤΕ- ΕΕΜΑΠΕ; Αθήνα, Ελλάς, 26-28 Σεπτεμβρίου 2014. Αθήνα: ΑΣΠΑΙΤΕ & ΕΕΜΑΠΕ.

- ▶ Ζεπάτου, Β., Μαστροσάββα, Τ., Γιαννοπούλου, Ε., Θεοχάρης, Δ., Μαλαφής, Ι., Στρογγύλη, Χ., Μουρελάτος, Σ., Νασόπουλος, Α., Ντάντος, Ο., & Γιαξόγλου, Κ. (2019). Οι απόψεις των μαθητών - μελών Μουσικών Συνόλων του Μουσικού Σχολείου Αλίμου για τις Διασχολικές Συνεργασίες με άλλα Μουσικά Σχολεία. Στο Θ. Ράπτης & Δ. Κόνιαρη (Επιμ.), *Μουσική Εκπαίδευση και Κοινωνία: νέες προκλήσεις, νέοι προσανατολισμοί. Πρακτικά 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε.* (σσ. 140-153). Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.
- ▶ Ζορμπά, Β. (2006). *Η Ίδρυση και Λειτουργία των Μουσικών Σχολείων στην Ελλάδα*. Αδημοσίευτη Διπλωματική Εργασία Μεταπτυχιακού Προγράμματος στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και της Αγωγής: Κοινωνική Θεωρία, Πολιτική και Πρακτικές, Πανεπιστήμιο Πατρών. Επιβλ. Καθ.: Υφαντή, Α.
- ▶ Kallimopoulou, E. (2009). *Paradosiaká: Music, Meaning and Identity in Modern Greece*. Farnham: Ashgate.
- ▶ Καμαριανός, Γ., Κυρίδης, Α. Φωτόπουλος, Ν. Χαλκιώτης, Δ. (2019). *Το δημόσιο σχολείο στην Ελλάδα. Όψεις και τάσεις μιας αναδυόμενης ιδιωτικοποίησης*. Αθήνα: ΔΟΕ, ΟΛΜΕ, Education International.
<http://ikee.lib.auth.gr/record/309543/files/3.5.26.pdf>
- ▶ Κατσώχη, Χ. (2015). *Η αλληλεπίδραση μεταξύ πεποιθήσεων, φύλου και κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου στην εκδήλωση και αξιολόγηση της μουσικής συμπεριφοράς κατά το μάθημα της μουσικής*. Διδακτορική διατριβή, Τμήμα Μουσικών Σπουδών Α.Π.Θ.
- ▶ Καψοκαβάδης, Α. (2017). *Η Μουσική ως «Πράξη Φυσιολογική»*. Τα Μουσικά Σχολεία της Αττικής - Η ανεπίσημη θεσμοθέτηση της προφορικότητας στην επίσημη μουσική εκπαίδευση. Αθήνα: Γαβριηλίδης.
- ▶ Κ.Ε. (2012/10/8). Απόσπασμα Πράξης της συνεδρίασης με αρ. 101/8-10-2012 της Καλλιτεχνικής Επιτροπής για το Θέμα 20: Προγράμματα Σπουδών Μουσικών Σχολείων.
- ▶ Κολιάδη-Τηλιακού, Α. (2009). *Μουσική Αυτοαντίληψη, Αυτοεκτίμηση και Κοινωνική Συμπεριφορά παιδιών σχολικής ηλικίας*. Διδακτορική Διατριβή, Τ.Μ.Σ., Ε.Κ.Π.Α. Επιβλ. Καθ.: Φράγκου-Ψυχοπαίδη Ο.
- ▶ Κυριαζικίδου, Π. (1998). *Τα Μουσικά Σχολεία στην Ελλάδα: Θεσμικό Πλαίσιο και Σχολική Πραγματικότητα*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- ▶ Λαζαρέτου, Σ. (2014). *Η Έξυπνη Οικονομία: «Πολιτιστικές» και «Δημιουργικές» Βιομηχανίες στην Ελλάδα. Μπορούν να αποτελέσουν προοπτική εξόδου από την κρίση;»*. Αθήνα: Τράπεζα της Ελλάδος.
<https://www.bankofgreece.gr/Publications/Paper2014175.pdf> (Τελευταία ανάκτηση 19-3-2021)

- ▶ MIT School of Humanities, Arts and Social Sciences. (2015). *Musical Institute of Technology. Photographs of the MIT Music Program by Jon Sachs*. Boston: MIT SHASS Communications, Office of the Dean. Στο: <https://shass.mit.edu/news/news-2015-musical-institute-technology-book-about-music-and-mit-mission> (Τελευταία ανάκτηση 21-3-2021)
- ▶ Ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 167/τ. Α' /30.9.1985), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με και το Ν. 4610/2019 (Α' 70) Αθήνα.
- ▶ Ν. 1824/1988, άρθρο 16, Ι' «Ίδρυση και λειτουργία μουσικών σχολείων» (ΦΕΚ 296/τ. Α' /30-12-1988) όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 9 παρ.9 του Ν.3391/2005 (ΦΕΚ 240Α'), το άρθρο 205 του Ν. 4610/2019 (Α' 70), το άρθρου 53 του Ν.4653/2020 (ΦΕΚ 12Α') και το άρθρο 60 του Ν. 4692/2020. Αθήνα.
- ▶ Ν. 2158/1993 «Εκσυγχρονισμός του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 109/τ. Α' /28.6.1993). Αθήνα.
- ▶ Ν. 3432/2006 «Δομή και λειτουργία της Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης» (ΦΕΚ 14/τ. Α' /3-2-2006). Αθήνα.
- ▶ Ν. 3848/2010 «Αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού - καθιέρωση κανόνων αξιολόγησης και αξιοκρατίας στην εκπαίδευση και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 71 Α') Αθήνα.
- ▶ Ν. 4610/2019 «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πειραματικά σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 70/τ. Α' /7-5-2019). Αθήνα.
- ▶ Ν. 4692/2020 «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 111/τ. Α' /12-6-2020). Αθήνα.
- ▶ Π.Δ. 100/1997 «Τροποποίηση του Π.Δ. 50/96 (ΦΕΚ 45Α') Μεταθέσεις και τοποθετήσεις των Εκπαιδευτικών της Δημόσιας Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» (ΦΕΚ 94/τ. Α' /22-5-1997). Αθήνα.
- ▶ Πουλοπούλου, Τ. (2019). Η συμβολή των Μουσικών Σχολείων στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή. Στο Θ. Ράπτης & Δ. Κόνιαρη (Επιμ.), *Μουσική Εκπαίδευση και Κοινωνία: νέες προκλήσεις, νέοι προσανατολισμοί. Πρακτικά 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε.* (σσ. 334-342). Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.
- ▶ Ρήτου, Κ., & Ακογιούνογλου, Μ. (2019). Διερεύνηση της εμπειρίας μαθητών μουσικού σχολείου στο πλαίσιο του μαθήματος μουσικού οργάνου. Στο Θ. Ράπτης & Δ. Κόνιαρη (Επιμ.), *Μουσική Εκπαίδευση και Κοινωνία: νέες προκλήσεις, νέοι προσανατολισμοί. Πρακτικά 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε.* (σσ. 368-377). Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.
- ▶ Σιάσος, Σ. (2019). Μουσικά Σχολεία - Οικογένεια - Μαθητές. Μια αρμονική συνήχηση. Στο Θ. Ράπτης & Δ. Κόνιαρη (Επιμ.), *Μουσική Εκπαίδευση και Κοινωνία: νέες προκλήσεις, νέοι προσανατολισμοί. Πρακτικά 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε.* (σσ. 388-396). Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.

- ▶ Σίμος, Ι. (2004). *Η Μουσική Εκπαίδευση στη νεώτερη και σύγχρονη Ελλάδα*. Αθήνα: Edition Orpheus.
- ▶ Σπυροπούλου, Ε.Θ. (2009). *Μορφές Ηγεσίας στα Μουσικά Σχολεία (της Ελλάδας)*. Αδημοσίευτη Διπλωματική Εργασία Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμ. Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Επιβλ. : Δρ. Γραβάνη, Μ.
- ▶ Τζανάκη, Ε. (2011). *Τα μουσικά σύνολα στα μουσικά σχολεία*. Πτυχιακή εργασία, Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, Άρτα.
- ▶ Tsimpouri, T. & Koliadi-Tiliakou, A. (2019). *“The collaboration among schools as a prerequisite for students’ artistic development: The case of the Music School of Rhodes”*. Paper presented at the 2nd European Music School Symposium, October 10th & 11th, University of Music and Performing Arts, Department of Music Education Research, Music Didactics and Elemental Music Making, Vienna.
- ▶ Yeorgouli - Bourzoukou, S. (2004). *Examining the role of Composing and Improvising in Greek Music Education with particular reference to the Musika Gymnasia*. Ph.D. Thesis, University College Winchester, University of Southampton.
- ▶ Υ.Α. υπ’ αρ. Γ2/3367/2-9-1988 «Καλλιτεχνική Επιτροπή Μουσικού Γυμνασίου Παλλήνης» Αθήνα: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.
- ▶ Υ.Α. υπ’ αρ. Γ2/2299/30-5-1989 (ΦΕΚ 453/τ. Β’ /12-6-1989) «Διδασκόμενα μαθήματα και ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας στα Μουσικά Γυμνάσια». Αθήνα: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.
- ▶ Υ.Α. υπ’ αρ. Γ2/2300/30-5-1989 «Λειτουργία Μουσικών Γυμνασίων» (ΦΕΚ 453/τ. Β’ /12-6-1989). Αθήνα: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.
- ▶ Υ.Α. υπ’ αρ. Γ2/1685/2.3.1995 «Διδασκαλία μαθημάτων στα Μουσικά Γυμνάσια-Λύκεια» (ΦΕΚ 187/τ.Β’ /17.3.1995), κατά το μέρος που αφορά τα Λύκεια. Αθήνα: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.
- ▶ Υ.Α. υπ’ αρ. 135357/Γ7/20-10-2008 «Καθορισμός των μουσικών ειδικοτήσεων για τα Μουσικά Σχολεία» (ΦΕΚ 2279/τ. Β’ /10-11-2008), όπως τροποποιήθηκε από την Υ.Α. υπ’ αρ. 68096/Γ7/12-6-2009 (ΦΕΚ 1211/τ. Β’ /19-6-2009). Αθήνα: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.
- ▶ Υ.Α. υπ’ αρ. 72137/Γ7/28.6.2011 «Μεταβατικό Ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων των τάξεων Α’, Β’ και Γ’ Μουσικών Γυμνασίων και Α’, Β’ και Γ’ Γενικών Μουσικών Λυκείων» (ΦΕΚ 1643/τ. Β’ /21.7.2011). Αθήνα: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.
- ▶ Υ.Α. υπ’ αρ. 203617/Δ2/11-12-2015 «Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Μαθημάτων Μουσικής παιδείας για τα Μουσικά Σχολεία (Γυμνάσια, Λύκεια). (ΦΕΚ 2858/τ. Β’ /28-12-2015). Αθήνα: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.
- ▶ Υ.Α. υπ’ αρ. 20923/Δ2/23-2-2021 «Λειτουργία Μουσικών Σχολείων.» (ΦΕΚ 878/τ. Β’ /5-3-2021). Αθήνα:ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.